

РІВНЕНСЬКИЙ
ДЕРЖАВНИЙ
ГУМАНІТАРНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

ТНПУ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Володимира ГНАТЮКА

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

МАТЕРІАЛИ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ
30 квітня 2026 року

УДК 373.5.015.311:331

А 78

Затверджено і рекомендовано до друку рішенням вченої ради факультету менеджменту, економіки і природничо-технологічної освіти РДГУ (протокол №7 від 26 травня 2026 р.).

А Актуальні проблеми модернізації професійно-педагогічної підготовки освіти в контексті євроінтеграційних процесів: матеріали Всеукраїнської Інтернет-конференції (30.04.2026 р.) / упорядники: С.В. Лісова, Г.Р. Гавришак, О.А. Герасименко, Ю.В. Фещук, Н.В. Симонович, Н.В. Дупак, О.І. Шурин, В.М. Трофімчук, Л.С. Хилько. Рівне: РДГУ, 2026. 94 с.

До збірника матеріалів увійшли доповіді Всеукраїнської Інтернет-конференції з теми “Актуальні проблеми модернізації професійно-педагогічної підготовки освіти в контексті євроінтеграційних процесів”, яка була проведена 30 квітня 2026 року на кафедрі технологічної, професійної освіти та цивільної безпеки РДГУ спільно з працівниками Тернопільського національного педагогічного університету ім. Володимира Гнатюка та Рівненського міського центру творчості учнівської молоді.

Матеріали можуть бути корисними науковцям, практичним працівникам, вихователям, вчителям, викладачам та студентам закладів вищої, професійної, загальної середньої та позашкільної освіти.

Схвалено кафедрою технологічної, професійної освіти та цивільної безпеки Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 7 від 25 травня 2026 р.).

За достовірність фактів, дат, назв і т. п. відповідають автори статей.

© РДГУ, ТНПУ,
РМЦТУМ, 2026

УДК [331:37]:[34:159.922-059.5]

*Юрій ФЕЩУК,
канд. педагогічних наук, доцент, доцент кафедри
технологічної, професійної освіти та цивільної безпеки,
Рівненський державний гуманітарний університет
(м. Рівне, Україна)
Анна ВОЯТ,
здобувач вищої освіти другого (магістерського) рівня,
Рівненський державний гуманітарний університет
(м. Рівне, Україна)*

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ СВІДОМОСТІ СТАРШОКЛАСНИКІВ У КОНТЕКСТІ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ

Постановка проблеми. Сучасна освіта орієнтована на всебічний розвиток особистості, здатної до свідомого соціального життя, включно з розумінням прав, обов'язків та норм цивільної взаємодії. У старшій школі формування правової свідомості – це не лише знання права як навчальної дисципліни, а й здатність застосовувати правові уявлення в реальних життєвих ситуаціях, мислити критично та діяти відповідально.

У контексті технологічної освіти ця проблема набуває особливого значення, оскільки технологічна підготовка старшокласників сприяє:

- розвитку логічного мислення, аналітичних здібностей, відповідального прийняття рішень;
- формуванню компетентностей сучасного громадянина – правових, інформаційно-цифрових, проектно-технологічних;
- інтеграції міжпредметних змістів (право + технології).

Однак в Україні питання теоретичних основ формування правової свідомості саме в технологічному середовищі навчання розглянуто фрагментарно. Практичні виклики сьогодення (громадянська активність, комп'ютерна культура, цифрові права та обов'язки) вимагають нових підходів, що поєднують правові знання з технологічними навичками.

Таким чином, проблема формування правової свідомості старшокласників у технологічній освіті є актуальною як для педагогічної науки, так і для практики сучасної школи. [3].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Наукові дослідження в галузі правової освіти та технологічної педагогіки останніх років зосереджують увагу на:

- теоретичних та практичних засадах формування правової культури молодого покоління як актуальної суспільно-правової проблеми [1];
- процесі формування правової культури особи в умовах розбудови правової держави Україна [2];
- проблемі формування правової культури старшокласників у

навчальних закладах нового типу [4].

Проте, комплексне теоретичне осмислення ролі технологічної освіти як середовища, що сприяє розвитку правової свідомості через практичну діяльність, залишається недостатнім. Нестача наукових розробок стосується:

- формалізації зв'язку між технологічною компетентністю (зокрема роботою із САПР) та правовою позиційністю здобувачів освіти;
- розробки моделей інтеграції правових змістів у проектну діяльність із використанням цифрових інструментів;
- критеріальної бази оцінювання результатів такої інтеграції (компетентнісний підхід).

Постановка завдання. Метою дослідження є визначення теоретичних засад формування правової свідомості старшокласників через технологічну освіту, підкреслюючи значення САПР-технологій та проектної діяльності як ключових засобів цього процесу.

Завдання дослідження полягає в теоретичному аналізі правової свідомості, визначенні можливостей технологічної освіти та САПР-програм для розвитку правових компетентностей і обґрунтуванні можливості інтеграції правових змістів у проектну діяльність технічного профілю.

Виклад основного матеріалу дослідження. Правова свідомість – це система поглядів, переконань, ціннісних орієнтацій щодо права, правопорядку і правомірної поведінки. Складається з когнітивного (знання права), афективного (ставлення до правових норм) і поведінкового (спроможність діяти правомірно) компонентів [3]. У навчальному процесі формування її структури відбувається через засвоєння правових знань (нормативні акти, права людини), рефлексивну діяльність (аналіз ситуацій, дискусії), прикладну практику (рольові ігри, кейс-технології, проекти).

Технологічна освіта виходить за межі суто технічних знань і сприяє розвитку в учнів уміння критично мислити, планувати діяльність та приймати рішення з урахуванням етичних і правових аспектів. Особливу роль у цьому відіграє проектна діяльність, яка передбачає постановку проблеми, аналіз вимог і обмежень, створення рішення та подальшу презентацію й оцінювання результатів.

САПР – це програми для створення цифрових моделей об'єктів, робота в яких розвиває просторове й логічне мислення, підтримує формування проектної компетентності та сприяє усвідомленню правил інформаційної й правової безпеки. Використання САПР спонукає учнів зважати на юридичні вимоги, зокрема дотримуватися авторського права, правил ліцензування програм і стандартів безпеки.

Це робить САПР не лише інструментом технологічної діяльності, а й медіатором формування правового ставлення – відповідальності за використання цифрових продуктів.

Методика формування правової свідомості учнів на уроках технологій має ґрунтуватися на поєднанні проектної діяльності з опрацюванням

правових змістів. Вона передбачає добір такої проєктної теми, у якій наявна правова проблематика, зокрема питання цифрової безпеки чи дотримання норм охорони праці під час створення еко-продукту.

У процесі роботи учні аналізують правові аспекти майбутнього виробу, ознайомлюються з відповідними нормами, стандартами та вимогами законодавства. Подальше проєктування в САПР відбувається з урахуванням цих вимог і їх фіксацією в проєктній документації.

Завершальним етапом є рефлексія, під час якої оцінюються не лише технічні, а й правові рішення, а також здійснюється презентація результатів із правовим обґрунтуванням власних дій. Такий підхід забезпечує поєднання знань і практичної діяльності, формує правову мотивацію та зміцнює ціннісні орієнтації учнів на правомірну поведінку.

Висновки з даного дослідження. Результати теоретичного аналізу дають підстави вважати, що технологічна освіта має значний потенціал для формування правової свідомості учнів, адже поєднує знання з практичною діяльністю та сприяє прояву правомірної поведінки. Використання САПР-програм підсилює правову складову навчання, оскільки через виконання конкретних проєктів учні усвідомлюють необхідність дотримання правових норм.

Проєктна діяльність у такому підході виступає засобом інтеграції технічних і правових змістів, що позитивно впливає на комплексний розвиток компетентностей старшокласників. Подальші дослідження доцільно спрямувати на розроблення методичних рекомендацій для вчителів технології, перевірку ефективності запропонованої моделі на практиці, створення відповідного навчально-методичного забезпечення та впровадження цифрових симуляцій правових ситуацій у процес технологічного навчання.

Список використаних джерел

1. Варава І., Темченко Я., Григоренко М. Формування правової культури молоді як суспільно-правова проблема: теоретичний і практичний аспекти. *Молодий вчений*. 2022. № 1 (101). С. 1-5.
2. Ганзенко О. О. Формування правової культури особи в умовах розбудови правової держави Україна: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. 12.00.01. Київ, 2003. 20 с.
3. Кузнецова Ю., Гусев Д. Правова освіта як детермінанта формування правової культури. *Молодий вчений*. 2023. № 2(114). С. 82-85.
4. Твердохліб Л. В. Формування правової культури старшокласників у навчальних закладах нового типу. Луганськ: РВВ ЛАВС, 2003. 262 с.

ЗМІСТ

<i>Герасименко О.</i> Освітній компонент «Економіка та організація виробництва» в системі підготовки майбутніх учителів технологій: теоретичне обґрунтування змісту та організаційно-педагогічні умови викладання.	3
<i>Дороніна А.</i> Формування дизайнерського мислення вихованців у гуртку бісероплетіння як складова технологічної освіти.	8
<i>Дупак Н., Лісова С.</i> Якість професійної підготовки бакалаврів готельно-ресторанної справи як головний пріоритет навчання у вищому навчальному закладі.	11
<i>Дупак Н., Мельник (Копняк) К.</i> Формування творчих здібностей учнів старших класів на заняттях з предмету «Технології».	14
<i>Івашко О., Лешкевич М.</i> Впровадження систем автоматизованого проектування (CAD) у процес підготовки фахових молодших бакалаврів технічного профілю.	17
<i>Козіброда С., Білик О.</i> Етапи розробки методики навчання веб-прототипування в умовах цифровізації фахової передвищої освіти.	20
<i>Козяр М., Фещук Ю.</i> Проблеми та перспективи графічної підготовки майбутнього вчителя технологій у цифровому освітньому середовищі.	24
<i>Куришко К.</i> Інноваційні підходи до застосування методів перетворювальної діяльності на уроках технологій у закладах загальної середньої освіти.	27
<i>Лісова С., Дупак Н.</i> Теоретичні основи підготовки майбутніх вчителів технологій до інноваційної діяльності.	34
<i>Лісова С., Дуць А.</i> Проектна діяльність як основа формування технологічної компетентності здобувачів освіти у 6-му класі на уроках з технологій.	38
<i>Лісова С., Лаврюк О.</i> Теоретичні аспекти розвитку творчих здібностей в учнів старших класів на заняттях технологій.	40
<i>Мазур І.-С., Андруневчин М.</i> Графічний аналіз візуального вебконтенту у підготовці студентів фахових коледжів.	44
<i>Неплюхіна Н.</i> Проблеми та перспективи графічної підготовки майбутніх фахівців автотранспортної галузі.	47
<i>Сасюк З.</i> Інтеграція засобів AUTOCAD у процес викладання нарисної геометрії при побудові перерізів і розгорток багатогранників.	50
<i>Симонович Н.</i> Формування підприємницької компетентності у майбутніх фахівців сфери обслуговування.	58
<i>Симонович Н., Кроль О.</i> Адаптація підготовки вчителя технологій до умов нової української школи (НУШ).	61
<i>Трофімчук В., Барсуков В.</i> Теоретичні та психофізіологічні аспекти формування навичок безпечної праці з інструментами на уроках технологій.	64

Трофімчук В., Коваль Д. Структурні компоненти технологічної компетентності учнів 8-9 класів у процесі вивчення предмета «Технології».	67
Фещук Ю., Воят А. Теоретичні аспекти формування правової свідомості старшокласників у контексті технологічної освіти.	70
Фещук Ю., Глабець А. Дидактичний потенціал 3D-друку у процесі розвитку технічного мислення старшокласників.	73
Фещук Ю., Гусар Ю. Теоретичні засади застосування стандартів ISO у процесі навчання технологій учнів 10-11 класів.	76
Фещук Ю., Никончук А. Теоретичні засади розвитку фінансової грамотності учнів старших класів на уроках технологій.	79
Шурин О. Оптимізація змісту і форм професійної підготовки фахівців технологічної освітньої галузі в контексті імплементації освітніх реформ.	83
Шурин О., Яковлев А. Теоретичні засади формування екологічної компетентності учнів 7-8 класів на уроках технологій засобами проєктів із вторинної переробки матеріалів.	87
Яловенко Л. Цифровізація графічної підготовки та дизайну в професійній освіті як інструмент євроінтеграції.	90

ТПОЦБ

Наукове видання

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ
ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ
ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ
ПРОЦЕСІВ**

**Матеріали Всеукраїнської Інтернет-конференції
(30 квітня 2026 р.)**

Упорядники: *Світлана Валеріївна Лісова,
Галина Романівна Гаврищак,
Олександр Анатолійович Герасименко,
Юрій Вікторович Фецуц,
Наталія Василівна Симонович,
Надія Василівна Дупак,
Олена Іванівна Шурин,
Володимир Миколайович Трофімчук,
Любов Степанівна Хилько*

Друкується без редакційної правки

Технічний редактор: Т.К. Хильчук,
Коректор: Н.Р. Скачук.

Здано до набору 19.03.2026 р. Підписано до друку 26.05.2026 р.
Формат 60x84/16. Папір офсетний № 1. Гарнітура Times New Roman.
Друк струменевий. Ум. друк. арк. 6,21. Обл. вид. арк. 4,55.

Адреса: 33028 м. Рівне, вул. Пластова, 39
Рівненський державний гуманітарний університет,
кафедра технологічної, професійної освіти та цивільної безпеки
(тел. 0362-40-75-80; e-mail: kpotnt@rshu.edu.ua)